

- ۱- معنی واژه‌های «توفیق، تیر هرای، چاشنی، نژده» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- (۱) موافق گردانیدن - بداندیشی - مزه - خار
(۲) سازگار شده - بداندیشی - خوش طعم - اندوه
(۳) سازگار گردانیدن - گمراهی - طعم - زبون
(۴) موافق شده - گمراهی - بامزه بودن - آندوهگین
- ۲- معنی چند واژه در کدام درست است؟
- «قوت (خوراک) - شور بدم رنگ (آشفته حال) - دون هفت (کوتاه اندیشه) - فروماندن (متحیر شدن) - جیب (گریبان) - ادبار (سیه روز) - حمیت (غیور) - دلداز (عاشق)»
- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت
- ۳- معنی واژگان در کدام موارد درست آمده است؟
- الف) بکدانه: بی نظیر
ب) جانانه: محکم و استوار
ج) ارغوان: درختی با گل‌های سرخ
د) بغشایش: جود و عطا
- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د
- ۴- در کدام عبارت «غلط املايي» وجود دارد؟
- (۱) گفت به چیر فرین فترا است. فراغت دل و سکی حساب و راحت نفس.
(۲) پدر گفت ای پسر، تو را در این نوبت فلک یآوری کرد و اقبال رهبری که صاحب دولتی در تو رسید.
(۳) گفت مرا به وحدانیت خود بیاری تا خلق چون مرا ببینند، در صنع تو نگرند و من در میان نیانم.
(۴) بچی را در شهر صدهزار درم وام افتاد و غرض خواهان تقاضا می‌کردند و دل او بدان مشغول بود.
- ۵- در همه ابیات «غلط املايي» دیده می‌شود. به جز
- (۱) کنون هلاوت بیونند را بندانی قدر
(۲) از بوننی ای دوست چه داری تیمار
(۳) نا دقل از دوستداران دیدم رنجیدم
(۴) ای فروغ ماه خن از روی رخشان شما
- ۶- هر دو آرایه نوشته شده مقابل کدام گزینه درست است؟
- (۱) کمال عقل آن باشد در این راه
(۲) بخور تا تویی به بازوی خویش
(۳) دگر روز بار افشاق او فتاد
(۴) بگیر ای جوی دست درویش پیر
- ۷- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟
- آب سخنم می‌رود از طبع جو آتش
- (۱) تشبیه - حس آمیزی - جناس ناهمسان
(۲) تشبیه - جناس همسان - تضاد
(۳) جناس همسان - تضاد - تلمیح
(۴) تشبیه - جناس همسان - به‌کار رفته است. به جز
- ۸- در همه ابیات آرایه «جناس همسان» به‌کار رفته است. به جز
- (۱) لبنت چین خواندم لو را و بد خواندم نه نیک
(۲) زاد راهم درد و سوز و زاری است
(۳) مطرب آهنگ چنین تیز چه گیری که کند
(۴) گر عهد کرده‌ای که نگیری قدح به دست
- ۹- در همه ابیات هر چهار رکن تشبیه آمده است. به جز
- (۱) حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی
(۲) تو آهوجشم نگذاری مرا از دست تا آنگه
(۳) هاون از یار جفا ببند و تسلیم شود
(۴) چو لب می‌رود این پارسی به قوت طبع
- که شربت غم هجران تلخ نوشیدی
وز فکرت بیهوده دل و جان افکار
پاکارم، بدحرفی زود دلگیرم کند
آب روی خوبی از چاه ذبحدل شما
- که گوید نیستم از هیچ آگاه (تشخیص - جناس)
که سمیت بود در ترازوی خویش (مجاز - تلمیح)
که روزی رسان قوت روزش بداد (ایهام تناسب - تکرار)
نه خود را بچکن که دستم بگیر (تشبیه - کنایه)
- چون آتش عشق تو کز او می‌چکد آبی
- (۲) تشبیه - جناس همسان - تضاد
(۴) کنایه - مجاز - ایهام
- لاجرم زین شرم شد رویم چو زلفش پر ز چین
عاشقان را غیر از این خود زاد نیست
جان شیرین به لب لعل تو آهنگ مرا
آن عهد را چو عهد گل آمد وفا مکن
- کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار
که همچون آهو از دست نهم سر در بیانی
تو چه یاری که چو دیگ از غم دل جوش کنی؟
نه مرکبی است که از وی سبق برد تازی (سبق برد: پیشی بگیرد)

۱۰- در همه گزینیه‌ها رابطه معنایی مشخص شده بین دو واژه از بیت وجود دارد، به جز

۱) عنان و سنان و سپر دانشتن	بسه آوردگسه بساره برگاشتتن (ترادف)
۲) شد سیر از دست عقل تا ز کمین عتاب	تیغ جفا برکشید ترک زه‌موی من (تناسب)
۳) گلدای کوی توام کی بود جو من درویش	به نزد چون تو توانگر عزیز همچون مال (تضاد)
۴) چون درخت اندر خراب برگش فروریزد اگر	بگذرد بر وی چو تو سرور روان آراسته (تضمن)

۱۱- در کدام بیت هر دو نوع جمله ساده و مرکب یافت می‌شود؟

۱) می‌کند بر خوبستن دشوار عاقل کارها	بر خود از آسان بگیرد عشق دشوارش نباشد
۲) نوق شراب آنست، وقتی اگر بیاشد	هر روز بامسنادت، ذوقی دگر بباشد
۳) دشمن به دشمن آن نپسندد که بی‌خرد	با نفس خود کند به مراد و هوای خویش
۴) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد	هر که محرارش تو باشی سر ز خلوت برنیارد

۱۲- در کدام گزینه، افعال از مصدر «شدن» با دو معنای متفاوت یافت می‌شوند؟

۱) باروی تو گل لاف طراوت زد از آن‌رو	پامال ره باد صبا شد چه به‌جا شد
۲) فدای جان تو گر من فدا شوم چه شود؟	برای عید بود گوسفند قربانی
۳) شرح غم من به وصف نخواهد شدن تمام	چهدم به آخر آمد و دفتر تمام شد
۴) خوابم بند از دیده در این فکر جگرسوز	کاغوش که شد منزل آسایش و خوابت

۱۳- در کدام گزینه ضمائر متصل به ترتیب در نقش «مفعول و متمم» هستند؟

۱) من قدم بیرون نمی‌بارم نهاد از کوی دوست	دوستان معذور داریم که پیام در گل است
۲) خرم آن روز که جان می‌رود اندر طلبت	تا بیایند عزیزان به مبارکبادم
۳) زان سوی بحر آتش اگر خوابیم به لطف	رفتن به روی آتشم از آب خوش‌تر است
۴) مست عشق از زهر نوشد با شکر فرقی نباشد	بر سرش گر تیغ یازد هیچ آزارش نباشد

۱۴- مفهوم بیت زیر در کدام بیت دیده نمی‌شود؟

در ناپسته احسان گناده‌ست

۱) گنج تو به بدل کم نیاید	وز گنج کس ایمن گرم نیاید
۲) از در بخشندگی و بنده‌نوازی	مرغ هوا را نصیب و ماهی دریا
۳) سری کز تو گردد بلندی گرای	به افکندن کس نیفتد ز پای
۴) تو دهی صبح را شب‌افروزی	روز را مرغ و مرغ را روزی

۱۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

۱) گر آفتاب رخت سایه افکند بر خاک	زمینیان همه دامن کشند بر افلاک
۲) ای جمله خلق را ز بالا و ز پست	آورده ز لطف خویش از نیست به هست
۳) هر که از درگاه عزت یافت توفیق قبول	پیش درگاهش کمر بندد به خدمت روزگار
۴) بسوی لطفش به براهیم رسید	گلشن از آتش نم‌رود دمید

۱۶- مفهوم بیت زیر در همه ابیات وجود دارد، به جز

کمال عقل آن باشد در این راه

۱) لول نظر ز دست برقم عنان عقل	وان را که عقل رفت چه داند صواب را؟
۲) خورد در جانش هشیار برخاست	چو دانستش نمی‌داند چپ از راست
۳) عقل از در تو بهر فرورد	گر پای درون نهسد بسوزد
۴) خورد تا آید درنیابد تو را	که تاب خورد برتابد تو را

۱۷- کدام بیت با مفهوم بیت زیر تناسب دارد؟

کسی نیک بیند به هر دو سرای

۱) تا تو فرمان نبری خلق به فرمان نروند	هرگز نیک نباشد بد نیکی‌فرمای
۲) هر چه رفت از عمر یاد آن به نیکی می‌کند	چهره امروز در آینه فردا خوش است
۳) تو را سلامت دنیا و آخرت باشد	که بیخ خیر نشاندی و ناد حق ناد
۴) سود و سرمایه همه در سر کارش کردیم	هیچ سودا به از این در دو سرا نتوان کرد

۱۸- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) از توکل در حنا مگذار دست سعی را
- ۲) به راه سعی و عمل با هم اتفاق کنیم
- ۳) به شغل جهان رنج بردن چه سود
- ۴) توقع مدار ای پسر گر کسی

۱۹- مفهوم بیت زیر از کدام گزینه دریافت می‌شود؟

چه در کار و چه در کار آزمودن

- ۱) یارب در خلق تکیه گاهم نکنی
- ۲) تکیه چند از ضعف بر دوش عمار دارد کسی؟
- ۳) ز مکر ایمن مشو، بر قوت بازو مکن تکیه
- ۴) در دام حادثات، ز کس یآوری مخواه

۲۰- مفهوم عبارت زیر در کدام ابیات دیده می‌شود؟

مردان، بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن.

- الف) ای آنکه عزم جنگ یلان داری
- ب) دهر با عزم او ندارد زور
- ج) سیمرغ وهم را نبود قوت عروج
- د) یابد ز اجل چاشنی قند مکرر

الف - ب

ب - ج

ج - د

د - الف

فصل روزی گر کلیدی دارد ایبرام است و بس
که ایمنند چنین رهروان ز هر خطری
که روزی به کوشش نشاید فرزد
که بی سعی هرگز به منزل رسی

نباید جز به خود، محتاج بودن

محتاج گدا و پادشاهم نکنی
این بنای ست را تا کی به پا دارد کسی؟
که صید صد چو رستم می‌کند زالی به دستانش
بگشا گره به همت مشکل گشای خویش

اول بسنج قوت اعضا را
مهر با رای او ندارد فر
آنجا که باز همت او سازد آشیان
در زندگی آن کس که بعیرد به اراده